

The Daily Grind

Important Concepts to Understand About Grinding:

1. What is טוחן (grinding)? How do you do it?
2. טוחן with a שינוי — done in an unusual way:
  - a. When can you do it? With what materials? What's an acceptable שינוי?
3. What type of cutting and grinding would constitute טוחן? How small must the pieces be?

Source 1: גמרא

שבת דף ע"ד

פרק שביעי שבת

א "והטוחן". אָמַר רב פפא: האי מאן דְּפָרִים סִילְקָא – חַיִּיב מְשוּם טוּחֵן. אָמַר רב מְנֻשָּׁה: האי מאן דְּסִלִּית סִילְתִּי – חַיִּיב מְשוּם טוּחֵן. אָמַר רב אֲשִׁי: אִי קְפִיד אֲמַשְׁחָתָא – חַיִּיב מְשוּם מְחַתְךָ.

ג אָמַר רבא: האי מאן דְּעָבַד חֲבִיתָא – חַיִּיב מְשוּם שְׁבַע חֲטָאוֹת, תְּנוּרָא – חַיִּיב מְשוּם שְׁמוֹנָה חֲטָאוֹת. אָמַר אַבְיִי: האי מאן דְּעָבַד חֲלֵתָא – חַיִּיב אַחַת עֶשְׂרֵה חֲטָאוֹת, וְאִי חַיִּיטִיה לְפּוּמִיה – חַיִּיב שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה חֲטָאוֹת.

חלתא = כוורת של קנים. חייב אחת עשרה – זונר הקנים והוא לרין להס – הייז ונשום קולר ונשום נוטע. אכפס יחד – הרי זה וועמער, זירר יפות – הרי זה צורר, החליקן – הרי זה וווחק, עשין דקות וואחת שתיס לוי שלש – הרי זה טוחן,

זמנים, הלכות שבת פ"ט

Source 2: רמב"ם

הלכות שבת פרק ח'

טו הטוחן^ט כגרוגרת – חֲבִיב. וְכָל הַשּׁוֹחֵק תְּבִלִּין^י וְסַמְנִין בְּמַכְתָּשֶׁת–הָרִי זֶה טוּחֵן וְחֲבִיב. הַמְחַמֵּךְ גֵּרֵק תְּלוּשׁ^{יא} – הָרִי זֶה תוֹדֵדֵת טוּחֵן^{יב}. וְכֵן הַנּוֹסֵר עֲצִים לְהַנּוֹת בְּנִסְרֵת שְׁלֵהֶם^{יג}, אוּ הַשֶּׁף לְשׁוֹן שֶׁל מַתְּכָת – חֲבִיב מְשִׁישׁוֹף כָּל שֶׁהוּא: אֲבָל הַמְחַמֵּךְ עֲצִים אֵינוֹ חֲבִיב עַד שִׁדְקֵדֵק מֵהֶם כְּדִי לְבַשֵּׁל כְּגֵרוּגֵרֵת מְבִיצָה.

Source 3: The 39 Melachos by Rabbi Dovid Ribiat***The Four Exemptions to Tochain***

There are primarily four separate exemptions to the Melocho of Tochain. In effect, this means that there are four conditions under which Tochain is permissible. However, unlike the Three Conditions of Borer (where all three conditions are required - see Borer, Chapter II), these four exemptions are completely independent of each other, and each one separately is sufficient to permit Tochain. They are:

- 1) Ain Tochain Ello B'gedulei Karkah (אין מוחן אלא בנידולי קרקע) - "Tochain only applies to earth-grown (foods)". This means that one may grind foods that do not grow from the earth.
- 2) Ain Tochain Achar Tochain (אין מוחן אחר מוחן) - "There is no grinding after grinding". Previously ground foods or substances may be crushed again (e.g. cookie crumbs)
- 3) M'yad (מיד) - "Immediate use". Foods or substances may be ground for immediate use (as with Borer)
- 4) Shinui (שינוי) - "Abnormal manner". Foods or substances may sometimes be ground by employing a Halachically sanctioned back-handed method.

אגרות משה Source 4: **אגרות משה**
אורח חיים חלק ד'

ד) הריב"ש סי' קפ"ד, אסר לגרור גבינה במורג חרוץ בעל פיפיות משום עובדא דחול (וגפסק בשו"ע סי' שכ"א סעי' י') האם מותר לחתוך גבינה או ביצים בכלים המיוחדים לכך, ובכלל מה הכללים של עובדא דחול.

תשובה: לפ"מ שכתבתי ליכא שום איסור דהרי זהו רק חתיכה לחלקים ולא דק דק. ומטעם עובדא דחול לא מובן וכי מה שעושין להקל המלאכה יתחשב עובדא דחול, דגם בשבת יש צורך ורצון להקל, ועובדא דחול שכתב הריב"ש שעושה טחינה דקה כמו שעושין בחול שמותר במלאכה וכן לברור בקינון ותמחוי היא מלאכה כזו שעושין בחול שלא ניכר ע"ז מלאכה עראית אלא קבועה וגם משמע שהריב"ש דחה טעם זה משום דאין דרך לגרוד אלא מה שצריך ואוסר רק מטעם ראשון עיי"ש.

ועובדא דחול הוא כדכתבתי שהמלאכה נעשית ע"ז טובה כמלאכה קבועה דעושין בחול ולא ניכר ענין עשיית עראי שנעשית בלא קפידא כל כך על המלאכה שתעשה יפה.

הלכות שבת סימן שכא

ז (כג) מִתְּרֵי לְדוּף פִּלְפְּלִין (כד) אֶפְלוּ הֶרְבֵּה יָחַד, וְהוּא שְׂדֵיכֶם בְּקַמָּא שֶׁל סַפִּין (יב) (כה) וּבִקְעָרָה: ח לאין כותתין מלח במדוך (כו) של עין, אכל מרסק הוא (כז) ביד (כח) של ספין ובעין הפרור (כט) ואינו חושש: הגה ודוקא מלח הגס, אכל מלח שהיה דק מתחלה ונתבשל ונעשה פתיחין, מטר (ל) לתחבו בספין כמו שחותף הפת (כל בו: ט) (לא) מִתְּרֵי לְחַתְּף בְּשֵׁר מְבֻשֵׁל (לב) או צלי דק-דק בספין: הגה אכל אסור לחתף דק-דק בשר חי לפני העופות, (לג) *דהואיל *ואינו יכולין לאכלו בלא חתוף (לד) קמשוי לה אכל (תה"ד סימן כו (לה) וצין לקמן סימן שכד): י יאסור לגרר הגבינה בשבת (יז) במדוך חרוץ בעל פיפיות (יח) שקורין ראליי"ו:

יב (לח) *המתחף הנרק דק-דק, חזב משום טוחן: הגה והוא הדין דאסור לחתף גרונרות וחרובים (לט) *לפני זקנים (כ"ב כסם תוספתא). ודוקא (נ) פרות וברומה לנה אסור, אכל מטר (מ) *לפרר לחם לפני התרנגולים, (מא) דהואיל וכבר נטחן אין לחש, דאין טוחן אחר טוחן (הגהות מיימוני פכ"א ומרכי ור"ן פ' כלל גדול וסמ"ג). (מב) וכל זה לא מירי אלא בחתוף ומניח, אכל אם (טו) (מג) לאכלו מיד, (מד) הפל (מה) שרי, *מיד דהוי אבורר לאכל מיד דשרי (תשובת הרשב"א והר"ן פ' כלל גדול) כדלעיל סימן שי"ט:

ז (כג) מִתְּרֵי לְדוּף פִּלְפְּלִין וְאִם

הוא שוחק פלפלין ושאר תבלין במכתשת פדוכו, ואפלו גרגר אחד, יש בו (ט) אסור דאורייתא משום טוחן: (כד) אֶפְלוּ הֶרְבֵּה יָחַד. ודוקא (כו) מה שצריך לו לאותה שבת: (כה) וּבִקְעָרָה. פרוש, (כח) אכל לא ידוף בקמא של ספינא במכתשת, אף דשנה במה שדוף בקמא של ספינא, מכל מקום במכתשת (כט) מחזו כעבדא דחל, והוא הדין דדף בקמא על-גבי שלחן או בשולי כלי על-גבי שלחן דהוי תרי שנויי, אכל בביכנא המיוחדת לכתישה, אפלו על-גבי שלחן או בתוף הקערה אסור. כתב הש"י בסימן זה:

משנה ברורה

(מז) מִפְּקַקְקִין עַל הַתֵּר זֶה, וְגַם בְּבֵית־יוֹסֵף כְּתַב שְׁאֵף מִי שֶׁמְכַנֵּן לְאָכַל מִיָּד גַּם־כֵּן זֶהוּר לְחַתְּף לְחֻכּוֹת גְּדוּלוֹת קֶצֶף, וּמִשְׁעָם זֶה כְּתוּב (מח) כְּמַה אַחֲרוּנִים גַּם־כֵּן דְּנִכּוֹן לְהַתְּנַחֵג כְּמוֹ שֶׁכְּתַב בְּבֵית־יוֹסֵף, (מט) וּמִכָּל מְקוֹם הַנּוֹהֲגִין לְחַתְּף הַבָּצָלִים וְהַצֵּנִין וְדִקְדָּק אֵין לְמַחֹת בְּיָדָם דִּישׁ לָהֶם עַל מִי שֵׁימְכוּ, וְעַל־כֵּן־פְּנִים אֲסוּר לַעֲשׂוֹת עַד יֵצֵאת בֵּית־הַקְּנֵסֶת, דִּבְעֵינָן סוּמוֹף לְסַעֲדָה מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּסִמָּן שֵׁיט לַעֲנֵן בּוֹרֵר. וְהַחֹתְכִים הַבָּצָלִים וְהַצֵּנִין וְדִקְדָּק שְׁעָה או שְׂתִים קָדָם הַסַּעֲדָה, קְרוּב הַדָּבָר לומר שְׂחִיב חֲשָׂאת, וְהַבָּצָלִים אֲסוּרִים בְּאֲכִילָה, וְגַם דָּאָו אֲסוּר מִשׁוּם בּוֹרֵר, עֵינֵי בְּסוּף הַסִּמָּן בְּהַגְ'ה [כ"כ בח"א]. וְעֵינֵי בְּבֹאֵר הַלְכָה דְהַתֵּר שְׂזָכַר בְּהַגְ'ה הֵינּוּ שֶׁשְׂחֹתְכוּ בְּסַפִּין, אֲכַל שֶׁשְׂחֹתְכוּ בְּכָלִי מִמִּיחַד לְכַף נִרְאָה דְאֲסוּר בְּכָל גִּנְאָה שֶׁשְׂחֹתְכוּ וְדִקְדָּק, דְגַם בְּבוֹרֵר גּוּפָא אִם בְּכָלִי מִמִּיחַד לְבִרְיָה, בְּכָל גִּנְאָה חֵיב, וּכְדִלְעִיל בִּישׁוּ"ט.

כתבו האחרונים, ודוקא בקמא דספינא הוא דהתירו לדוף הפלפלין, אכל לחתף איתם בספין ודק-דק (ל) אסור, וכמו בגרסא לקמן בסעיף יב, והוא הדין לכל תבלין: ח (כו) שֶׁל עֵין. וכל-שכן במדוך של אבן, והוא מיוחד יותר לדיקה, (לא) ואפלו דעתו לתן לאלתר המלח למבשיל גס-פן אסור בשניהם, פנין דהם מיחדים לדיקה: (כז) בִּיד וְכוּ'. אכל לחתכו דק-דק בחורפא דספינא אסור: (כח) שֶׁל סַפִּין. וירסק בקערה או על-גבי שלחן, (לג) אכל לא במדוך ומכתשת, וכן-גבי פלפלין [אחרונים]: (כט) וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ. וכל-שכן דמתר (לד) לפרר המלח והפלפלין בגריר: (ל) לְחַתְּכוּ בְּסַפִּין. הינו אפלו דק-דק, כמו לענין תחיכת הפת, ומשום דאין טוחן אחר טוחן, ומכל מקום במכתשת אף מלח זה אסור לכתש [עו"ש, ע"ש]. וכתב הפרי"מגדים, דצונקע"ר גס-פן דינו כמו מלח זה: ט (לא) מִתְּרֵי לְחַתְּף. דאין טחינה (לז) אלא בגדולי קרקע, (לס) ואפלו להפוסקים דסבירא להו דכהמה גמי מקרי גדולי קרקע לפי שהיא נזונת מן הקרקע, מכל מקום אין לאסר בזה, (לו) דבלאו הכי יש פוסקים דסבירא להו דאין שנין טחינה באצקלין, ועל-פן מטר לחתף (לז) אפלו דעתו להניחו לאחר זמן: (לב) או צלי. ואפלו מי שאינו יכול ללעסו (לח) מחמת שהוא קשה ועל-ידי תחיכתו מתקנו לאכילה, גס-פן שרי לחתכו, דאזלינן בתר רבא דעלמא: (לג) דהואיל וכו'. ורצה לומר, דאיכא למימר דשעם הפוסקים דסבירא להו דאין טחינה באצקלין הינו משום דאין צריך טחינה, דאי בעי אכיל לה כמות שהוא שלם, מה שאין פן בזה דאין יכולין לאכלו בלי חתוף, תחתוף משני לה אכל ושנין בו טחינה. (לט) ומירי בחתוף ומניח שיאכלו העופות לאחר שעה, אכל בחתוף לפנייהם שיאכלו מיד, לדברי הכל שרי, וכדלקמה בסעיף יב בהג"ה: (לד) קמשוי לה אכל. ויש (מ) מקלין בזה: (לה) וְצִין לְקַמֵּן סִמָּן שְׂכַד. סעיף ו. והינו דשם מבאר דשווי אכלא שרי בשבת, ומירי בשאין חתוף דק-דק [מ"א לקמן]: י (לו) שְׂקוּרִין רֵאלִיי"ו. בלשון אשכנז ר"ב-אייז"ו, דכינון שנקלי מיוחד לכף הרי זה דרך חל ודמי לשחיקת תבלין במכתשת, והוא הדין בכלי אחר המיוחד לכף, ואם-פן אפלו לאכל מיד אסור, אכל מטר לחתכו בספין ודק-דק, וכמו לעיל בסעיף ט לענין בשר, דגם זה אינו גדולי קרקע, ואפלו קשה מאד שרי, פנין דיכולין ללעסה בקשי ושם אכל עליה, והוא הדין דמתר לחתכו בקרדס או במגרה, שאף שהם פלים שמלאכתם לאסור, מטר לטלטלם לצורך גופם, כמו שנתבאר בסימן שח [מעולת-שבת ומ"א].

יב (לח) המחתף הנרק.

תלוש. ומדסתם (מג) משמע דאפלו בידקות שראוי לאכלן חיינ גס-פן ספינא לה דיש טחינה באצקלין: (לט) לפני זקנים. שאין יכולין ללעסו אם לא יתכבנו דק-דק, ולא אזלינן בתר רבא דעלמא כדלעיל בסעיף ט לענין בשר-צלי, דכינון שהוא גדולי קרקע חמור יותר, דעקר טחינה

Issues of Grinding	Examples	Can You Do It? If So, How?
Cutting Into Small Pieces		
Mashing		
Using a normal Grinding Tool		
Cooked Foods		

